

Council of the
European Union

Brussels, 11 October 2023
(OR. en, pl)

13801/23

ENV 1078
CLIMA 443

NOTE

From: General Secretariat of the Council
To: Delegations

Subject: Impact of the revised EU ETS and energy prices on EU climate policy
– Information from the Polish delegation

Delegations will find in the Annex an information note from the Polish delegation, followed by a courtesy translation, on the above subject, to be dealt with under "Any other business" at the Council (Environment) meeting on 16 October 2023.

Wpływ zmienionego EU ETS i cen energii na politykę klimatyczną UE

System EU ETS jest głównym elementem europejskiej polityki klimatycznej, którego zadaniem jest redukcja emisji gazów cieplarnianych. Redukcja ta powinna, zgodnie z zapisami dyrektywy ETS być realizowana w sposób efektywny kosztowo. Takie sformułowanie pozostawia nie tylko duże pole do interpretacji, ale nasuwa się najważniejsze pytanie, czy system funkcjonuje efektywnie i w jaki sposób ostatnie zmiany w ramach pakietu Fit for 55 wpłyną na jego efektywność? Czy wzrost cen uprawnień do emisji jest impulsem do redukcji czy ograniczeniem w inwestowaniu? Czy wprowadzenie systemu dla budynków i transportu drogowego jest dobrym rozwiązaniem? Mimo, że te kwestie były omawiane przy okazji negocjacji zmian w dyrektywie EU ETS, wciąż nie ma jednoznacznej odpowiedzi na te pytania, a są one istotne dla funkcjonowania całej polityki klimatycznej. Polska ma w tym zakresie nadal bardzo istotne zastrzeżenia.

Odpowiedzi na powyższe pytania są kluczowe, biorąc pod uwagę wpływ systemu handlu uprawnieniami do emisji na poszczególne podmioty. Należy zwrócić uwagę, że systemem handlu objęte są sektory mające kluczowe znaczenie dla gospodarek państw członkowskich, tj. energetyka i ciepłownictwo. Koszty energii elektrycznej i ciepła wpływają bezpośrednio na koszty życia poprzez zwiększone rachunki za energię elektryczną i ogrzewanie, a także pośrednio, ponieważ są przenoszone w ceny wszystkich produktów i usług. Trzeba wyraźnie powiedzieć, że są to koszty ponoszone przez społeczeństwo.

Walka ze zmianami klimatu jest bardzo istotna, jednak w sondażach społecznych wyżej stawiana jest dobra sytuacja ekonomiczna obywateli pozwalająca na zaspokajanie przynajmniej podstawowych potrzeb (co szczególnie niepokojące, również dla młodych ludzi walka ze zmianami klimatu jest daleko na liście priorytetów). Jednocześnie, transformacja klimatyczna nie będzie mogła być realizowana bez akceptacji społecznej dla wprowadzanych zmian. Istnieją poważne wątpliwości, czy ludzie będą się godzili na realizację polityki klimatycznej kosztem pogorszenia swojej sytuacji ekonomicznej.

W Polsce ceny uprawnień stanowią aż do 40% ceny energii elektrycznej i 55% kosztów ciepła sieciowego. Taki stan jest nieakceptowalny i niezrównoważony. Stanowi to przytłaczające obciążenie finansowe dla gospodarstw domowych, a dla biznesu – przeszkodę w modernizacji i inwestycjach proekologicznych, gdyż planowane na ten cel środki są przeznaczane na zakup uprawnień. Tym samym, w obecnym kształcie EU ETS faktycznie prowadzi do spowolnienia transformacji energetycznej.

Po drugie, włączenie gospodarstw domowych w system handlu odbije się na nich podwójnie. Już obecnie gospodarstwa domowe padają ofiarą wysokich cen uprawnień EU ETS, a teraz będą otrzymywać większe rachunki za ogrzewanie i transport drogowy. Nowy rynek będzie napędzany zakupami uprawnień dla paliw najbardziej zanieczyszczających środowisko, z których korzystają najuboższe gospodarstwa domowe. To one będą ponosić ciężar tego systemu, co jest sprzeczne z zasadami sprawiedliwości społecznej i solidarności. Pozbawianie gospodarstw domowych środków finansowych nie prowadzi do stopniowej transformacji energetycznej, lecz do znacznego ubóstwa energetycznego.

Dodatkowo transformacja niskoemisyjna będzie prowadziła do znaczącego wzrostu zapotrzebowania na energię elektryczną. W najbliższych dekadach zapotrzebowanie na prąd wzrośnie 3-4-krotnie.

To wszystko pokazuje, jak istotne znaczenie dla transformacji mają akceptowalne ceny energii i surowców energetycznych. Jeszcze dobitniej pokazała to sytuacja kryzysu energetycznego z ubiegłego roku, kiedy wiele państw było zmuszonych do subsydiowania energii elektrycznej. Dlatego też rozważenia wymaga czy efektywność systemu ETS zależy od wysokich cen uprawnień do emisji. Ta kwestia w zestawieniu z wpływem zwiększonych obciążeń na zachowania społeczne powinna być przedmiotem analizy

The impact of the revised EU ETS and energy prices on EU climate policy

- Information from the Polish delegation -

The EU ETS system is the main element of European climate policy, aimed at reducing greenhouse gas emissions. This reduction should, in accordance with the provisions of the ETS directive, be implemented in a cost-effective manner. This formulation leaves a wide room for interpretation, but also raises the most important question: does the system function effectively and how will the recent changes due to the *Fit for 55* package affect its effectiveness? Is the increase in emission allowances' prices an impulse to reduce or a restriction to investing? Is introduction of a system for buildings and road transport a good solution? Even though these issues were discussed during the negotiations on the amendment to the EU ETS directive, there is still no clear answer to these questions, and they are important for the functioning of the entire climate policy. Poland still has very significant reservations in this respect.

The answers to the above questions are crucial, considering the impact of the emissions trading system on particular entities. It should be noted that the trading system covers sectors of key importance for the economies of the Member States, i.e. energy and heating. The costs of power and heat affect the cost of living directly through increased power and heating bills, and also indirectly because they are passed on to the prices of all products and services. It must be clearly stated that these are costs borne by the people.

The fight against climate change is very important, but social surveys place higher priority on the good economic situation of citizens, which allows them to meet at least their basic needs (what is particularly disturbing, even for young people the fight against climate change is far lower on the list of priorities). At the same time, the climate transformation will not be possible without social acceptance for the introduced changes. There are serious doubts whether people will agree to implement climate policy at the expense of their worsening economic situation.

In Poland, allowance prices constitute up to 40% of the price of electricity and 55% of the cost of district heating. This state of affairs is unacceptable and unsustainable. This constitutes an overwhelming financial burden for households, and for businesses - an obstacle to modernization and pro-ecological investments, because the funds planned for these purposes are allocated to the purchase of allowances. Therefore, in its current form, the EU ETS actually leads to a slowdown in the energy transformation.

Furthermore, including households in the trading system will have a double impact on them. Households are already falling victim to the high prices of EU ETS allowances, and now they will receive higher bills for heating and road transport. The new market will be driven by the purchase of allowances for the most polluting fuels used by the poorest households. They will bear the burden of this system, which is contrary to the principles of social justice and solidarity. Depriving households of financial resources does not lead to a gradual energy transformation, but to significant energy poverty.

Additionally, the low-emission transformation will lead to a significant increase in demand for electricity. In the coming decades, the demand for electricity will increase 3-4 times.

All this shows the importance of acceptable prices of energy and energy raw materials for the transformation. This was even more clearly demonstrated by the energy crisis last year, when many countries were forced to subsidize electricity. Therefore, it is necessary to consider whether the effectiveness of the EU ETS system depends on high prices of emission allowances. This issue, combined with the impact of increased burdens on social behavior, should be the subject of analysis.